

Consultatievragen bij Toelichting Herijking Verordening op de Beroepsprofielen**1. Vul hier uw gegevens in**

Voor- en achternaam	Titel	E-mailadres	Functie	Werkzaam bij
NBA Werkgroep Fraude, Marianne van Kimmenade			themaregisseur	NBA

2. Voor- en achternaam

Antwoorden

NBA Werkgroep Fraude, Marianne van Kimmenade

3. Titel

Antwoorden

4. E-mailadres

Antwoorden

5. Functie

Antwoorden

themaregisseur

6. Werkzaam bij

Antwoorden

NBA

Hoofdstuk 3 (pagina 12-19)

7. Herkent u het DNA (de belangrijkste competenties van de accountant)?**Antwoorden**

De werkgroep Fraude reageert op het thema fraude (inclusief corruptie en non-compliance met wet- en regelgeving) dat niet dan wel zeer beperkt is benoemd of uitgewerkt in het beroepsprofiel. We herkennen het DNA maar vragen om in het beroepsprofiel ook aandacht te geven aan de specifieke vaardigheden die vereist zijn om het thema fraude te leren en kunnen onderkennen en te adresseren. Deze vaardigheden zijn weliswaar aanwezig binnen de in het beroepsprofiel benoemde competenties, maar er is naar ons oordeel in de basis / het DNA van iedere accountant een andere (extra) mindset nodig. Dit is ook ingegeven vanuit de maatschappelijke rol die de accountant heeft om afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude te kunnen detecteren, te herkennen, te handelen en vervolgens uit te sluiten. Iedere accountant heeft in basis bepaalde kennis en ook vaardigheden nodig ten aanzien van dit thema (zie ook de beantwoording hierna).

Daarnaast kan ook sprake zijn van een specialisatie als de activiteiten zich verplaatsen naar forensisch onderzoek, waarbij er verdieping op dit onderwerp plaatsvindt (min-of-meer analoog aan IT).

De rolopvatting ten aanzien van fraude verschilt per 'type' accountant:

- Accountants in business zijn verantwoordelijk voor het voorkomen en tijdig detecteren van fraude.
- Controlerend accountants zijn verantwoordelijk voor het detecteren van materiële afwijkingen in de jaarrekening als gevolg van fraude.
- Samenstellend accountants zijn verantwoordelijk voor het opvolging geven aan fraudesignalen.
- Daarnaast hebben alle typen accountants een adviserende rol aan management en aan degene belast met governance met betrekking tot het voorkomen van fraude en het tijdig detecteren van fraude door de entiteit zelf.
- Alhoewel de reeds benoemde elementen ook relevant zijn voor het adresseren van fraude, is het expliciet maken van deze verschillen in verantwoordelijkheden (en de daarbij behorende competenties), gegeven de maatschappelijke discussie over de rolopvatting van de accountant, aan te bevelen.

Ook kan meer expliciet de relatie worden gelegd met de fundamentele beginselen uit de VGBA en de niet-naleving van wet- en regelgeving (NV NOCLAR) die voor alle accountants relevant is.

8. Zijn de omschreven werkvelden voldoende herken- en herleidbaar?

Antwoorden

Nee, internal auditors ontbreken (mogelijk als subcategorie onder 1. Audit & assurance); zij zijn niet onafhankelijk, maar wel objectief. Gegeven de omschrijvingen van de werkvelden vallen internal auditors onder geen van de vier benoemde categorieën.

Ook accountant met een specialisatie, zoals op het gebied van fraude (financieel forensisch deskundige) of waarderingen, ontbreekt als specifiek werkveld (mogelijk als subcategorie onder 1. Audit & Assurance).

Hoofdstuk 4 (pagina 20-25)

9. Heeft u opmerkingen of suggesties bij dit hoofdstuk over de opleiding tot accountant?

Antwoorden

Het thema fraude ontbreekt. Dit is bijzonder gezien de essentie van het accountantsberoep ten aanzien van financieel economische veiligheid en de maatschappelijke aandacht die dit thema heeft (dit geldt ook voor het thema continuïteit). Accountants zouden kennis en vaardigheden op het gebied van fraude moeten hebben (hoe wordt fraude gepleegd; door wie wordt fraude wordt gepleegd en waarom; wat moet de cliënt zelf doen om fraude te voorkomen en tijdig te detecteren; wat moet de accountant vervolgens doen?, etc.). De invalshoek zal per oriëntatie verschillen. Deze aandacht is zowel voor het RA- en AA-profiel relevant.

Hoofdstuk 5 (pagina 26-35)

10. Vindt u dat alle accountants certificeringsbevoegd voor de wettelijke controle moeten worden opgeleid? Wat zijn daarbij uw overwegingen?

Antwoorden

Het thema fraude zou in (de beide) opleidingen aan bod moeten komen. Als er sprake is van certificeringsbevoegd voor wettelijke controle ongeacht de (voor)opleiding dan zijn wij van mening dat in de opleidingsvarianten in gelijke mate (breedte/diepgang) aandacht aan dit thema zou moeten worden besteed.

11. Bent u het er mee eens dat er de mogelijkheid is te kiezen voor de opleiding Accountancy, die opleidt tot accountant zonder certificerende bevoegdheid voor de wettelijke controle met een facultatieve aanvullende opleiding Assurance? Wat zijn daarbij uw overwegingen?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

12. Vindt u dat de AA zonder certificeringsbevoegdheid voor de juiste positionering een zwaarder profiel moet hebben op het gebied van audit & assurance? Ziet u dat als onderdeel van de Accountancy MKB-studie, als onderdeel van een vervolgstudie Assurance of van beide?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

13. Vindt u het noodzakelijk dat de AA die de oriëntatie Accountancy MKB heeft gevolgd en aansluitend RA wil worden een wetenschappelijke master moet volgen of zou in uw optiek een HBO-Master ook toepasbaar zijn? Wat zijn daarvoor uw overwegingen? Levert een wetenschappelijke master en HBO-master daarbij in uw optiek differentiatie in bevoegdheden en dus in de opleiding op en zo ja, welke? Als u een opleider bent, zou u dan overwegen een HBO-master Assurance aan te bieden?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

14. Zijn voor de opleiding Accountancy MKB ten behoeve van de problematieken waarmee het MKB te maken heeft en waarvoor de accountantskantoren dus een adviesoplossing moeten zien te vinden, voor de opleiding Accountancy MKB kennis en vaardigheden op masterniveau vereist of volstaat een opleiding op post HBO-niveau?

Antwoorden

De diepgang en het perspectief (wetenschappelijk of meer beroeps- en praktijkgericht) waarmee aandacht gegeven wordt aan het thema fraude in de opleiding wordt naar onze mening mede bepaald door het niveau en hoeft daarmee niet uniform te zijn.

15. Is het dan raadzaam de post HBO-opleiding om te bouwen tot een MSc opleiding of verdient het de voorkeur om naast een op overige assurance-opdrachten gerichte post HBO-opleiding een MSc aan te bieden, waarin de vereiste kwalificaties zijn opgenomen?

Antwoorden

De diepgang en het perspectief (wetenschappelijk of meer beroeps- en praktijkgericht) waarmee aandacht gegeven wordt aan het thema fraude in de opleiding wordt naar onze mening mede bepaald door het niveau en hoeft daarmee niet uniform te zijn.

16. Accountants met het Accountancy MKB profiel worden opgeleid met een focus op samenstellen, fiscaliteit en advisering. RAs worden opgeleid met een audit & assurance profiel. Vindt u dat RAs aanvullende kwalificaties moeten behalen om in het marktsegment MKB werkzaam te zijn? Zo ja, op welke wijze?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

17. Heeft u andere suggesties over de positionering van de AA in het MKB?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

Hoofdstuk 6 (pagina 36-39)

18. Vindt u dat de continue professionele ontwikkeling in voldoende mate is verwerkt in het Beroepsprofiel?

Antwoorden

Nee, wij zijn van mening dat de PE ook kennis en vaardigheden op het gebied van fraude zou moeten omvatten. Sommige fraudevormen zijn tijdloos, maar de manier waarop ze worden gepleegd is dat niet. Denk bijvoorbeeld aan inzet van AI bij het plegen van fraude. Evenzo kunnen innovaties ingezet worden bij het detecteren van fraude (data-analyse, AI). Daarnaast ontstaan in de loop der tijd ook nieuwe fraudevormen, waardoor aandacht voor fraude in de continue professionele ontwikkeling aandacht verdient. Fraude is naar onze mening een kerncompetentie, hetgeen ook continue en expliciete aandacht en een leven lang leren rechtvaardigt. Fraude (en continuïteit) wordt als één van de belangrijkste pijlers gezien bij de rolvulling door de accountant ten aanzien van het toevoegen van vertrouwen aan informatie voor het maatschappelijk verkeer.

Hoofdstuk 7 (pagina 40-43)

19. Kunt u zich vinden in een accountantsregister dat onderscheid maakt tussen opleidingstitel en beroepstitel naar analogie van het medische beroep?

Antwoorden

Ja, want hierdoor kan ook de specialisatie op gebied van Fraude (financieel forensisch deskundige) worden toegevoegd aan het spectrum. Wel is aandacht nodig voor mogelijke 'wildgroei'.

20. Kunt u zich vinden in gehanteerde terminologie RA resp. AA als opleidingstitel of heeft een ander voorkeursalternatief?

Antwoorden

Deze vraag ligt niet op het terrein van de werkgroep Fraude.

21. Wat is voor u een redelijke termijn voor het vervallen van de specialisaties: 5 jaar zoals in het medisch beroep, of een andere termijn?**Antwoorden**

Wij vinden een 5 jaarstermijn prima waarbij PE en relevante ervaringsuren bepalend zijn voor het behoud tijdens de 5 jaarstermijn en eventueel een 'uitlooptermijn'. Een expliciete evaluatie van het kunnen continueren van de specialisatie is na deze termijn van belang. Aandachtspunt is wel dat duidelijkheid moet bestaan over hetgeen dan kwalificeert als relevante ervaring, gezien de verschillende stromen / activiteiten van de professional.

22. Welke specialisaties ziet u voor zich voor de AA?

Antwoorden

Fraude kan zowel een specialisatie zijn voor de AA als voor de RA.

23. Bent u van mening dat een RA altijd eerst de financial audit-specialisatie moet hebben behaald voordat een andere specialisatie wordt behaald (huidige situatie) of dat je ook RA kunt worden vanuit een andere specialisatie zonder financial auditor te zijn?

Antwoorden

Met betrekking tot het thema fraude heeft kennis van de kernvakken verslaggeving, interne beheersing (inclusief IT) en controleleer een meerwaarde. Met name omdat je 'dezelfde taal spreekt' als de professionals waarmee je veelal samenwerkt dan wel dezelfde aandachtsgebieden hebt als de financial auditor. Juist op het gebied van fraude is aanvullend andersoortige kennis en inzicht relevant: denk bijvoorbeeld aan kennis van opsporingsmethodieken, gesprekstechnieken, juridische kennis, data-extractie en -analyse en dergelijke. Indien de specialisatie 'financial audit' niet is verkregen dan zal dit moeten blijken uit de titel en/of uit een aantekening in het register. Daarmee vervalt de mogelijkheid om ook wettelijke controles (of mogelijk andere assurance opdrachten bij financiële en niet-financiële verantwoordingen) uit te voeren. De basis moet voor alle accountants gelijk zijn (zoals kennis van verslaggeving) en de specialisatie moet als iets 'extra's' gezien worden waarvoor dan ook additionele vereisten gelden.

24. Kunt u zich vinden in de randvoorwaarden voor het definiëren van aanvullende specialisaties?

Antwoorden

Ja, waarbij de specialisatie ook specifieke aandacht voor PE-activiteiten vragen. Bij de specialisaties moet ook aandacht zijn voor de ervaringsuren.

25. Kunt u maximaal 5 mogelijke specialisaties noemen die u het meest wenselijk acht en kunt u aangeven hoe u tot uw keuze bent gekomen?

Antwoorden

Fraude (zie antwoorden op voorgaande vragen)

26. Als er sprake is van een specialisatie, welke instantie zou dan naar uw mening verantwoordelijk zijn voor de toelatingsvereisten en het houden van toezicht op naleving? NBA, CEA, overheid, andere instanties?

Antwoorden

De NBA omdat het een toevoeging is op het kwalificeren / zijn van accountant en omdat de NBA het register bijhoudt waarin de specialisaties zijn opgenomen.
